

PRIMORSKI DNEVNIK

Pojenina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 40 lir

Leto XXI. Št. 128 (6106)

TRST, torek 1. junija 1965

ZAKLJUČEK STEDO: VELIČASTNO NEDELJSKO ZBOROVANJE V BAZOVICI

Mladina složno dokazuje, da je vredna velikih žrtev borcev za svobodo

«Iz Kanalske doline, skozi Benečijo, Goriško in Trst je vso slovensko mladino vodila ena sama misel: misel na tiste, ki so padli za svobodo svojega ljudstva...» - «Na palici ni več trakov, ker so jih prepovedali, kakor so prepovedali trakove na vencu, ki smo ga položili v Rižarni...»

Velika množica je burno pozdravila mladina Stojana Saneja, do brega dijak, poizkuševalca atleta «Bora», ki teče na dolge proge. Navdušeno ploskanje se ni hotelo početi, ko je palico dvignil visoko proti nebu. Poleg tekača, napovedovalca Al. Kravos in F. Benedetič

Ogromna množica ljudi je burno pozdravila skupino šestih tekačev, ki so prinesli spominsko palico pred spomenik v Bazovici. Palico je nosil 19-letni atlet «Bora» Stojan Sanej, odlični študent višje realne gimnazije, ki že štiri leta sodeluje v «Boru» in teče na dolge proge. 1200 metrov je pretekel z najboljšim časom 3:20,8. Tekača «Bora» so spremljali Nadja Daneu, tabornica, Nadja Svab, članica «Bora» odbojkačica, Radič, vojač, mladinec iz Bazovice, Vladislav Komar, skavt iz Bazovice in tabornik Milan Pahor. Zadnja štatefa se je postavila v vrsto pred spomenik. Za red so vzorno skrbeli taborniki in skavti. Na levi strani pred tribuno so bili postavljeni sedeži za člane častnega odbora Spominskega teka dvajsetletnice osvoboditve. Večina članov tega odbora je bila na proslavi tudi navzoča. Častni odbor STEDO pa sestavljajo: Benedetič Marija, Budal Andrej, Čučet Jože, Ferluga Kilian, Furjan Dušan, Grbec Jelka, Guštin Michael, Guštin Jože, Jarc Andrej, Jarc Jože, Košuta Dušan, Legiša Drago, Lovriha Dušan, Makuc Andrej, Marinič Ivo, Pahor Boris, Pečenko Jože, Podgornik Herman, Radoš Boris, Režula Alojz, Rudolf Saša, Selič Marija, Štiglič Avgust, Šiškočič Karel, Škrk Jože, Spanger Vekoslav in Stoka Ljubo.

Tu so mladinci na častno mesto postavili Eno Tomazičovo, mater narodnega heroja Pinka Tomaziča in sorodnike Bidovca. Prisoten je bil tudi jugoslovanski generalni konzul v Trstu Rudi Janhuša s soprogo in konzul Michael Jurman. Med navzočimi sta bila tudi Arnaldo Pittoni, tajnik tržaške federacije PSI in Eugenio Lauretti, podpredsednik ANPI. Tudi med svečanostjo so bili zaposleni organizatorji, ki so skrbeli za več tednov za obsežne in tehnično zelo zapletene priprave spominskega teka. Tako smo videli predstavnika prirediteljskega odbora STEDO in istočasno predsednika «Bora» Dušana Košuto, njegove podizvajalne sodelavce in med njimi Vito Svetino, Darja

padli naši najboljši možje in fantje. Poklonili so se njihovu žrtvovanju in obudili v naših ljudeh ideale, s katerimi je bilo prežeto vse njihovo narodno delovanje in odpor.

Ob simbolu anfašističnega odpora, ob spomeniku bazovskih žrtev, si je slovenska mladina podala roke z namenom, da proslavi svoje junake in dokonča delo, ki so ga začrtali padli za svobodo.

Ognjvite otvoritvene besede je izgovoril večkrat pretekel s ploščankom, ko pa je bilo govora o odstranjevanju trakov, so se čuli ogorenje vzikali: «Dol s fašisti!» Množica je omenela v tistem položju, ko jo je mladi pesnik pozval ne enominutni molk v počastitev spomina padlih za svobodo.

Alenka Kravos, ki je napovedovala, je nato predstavila uradnega govornika, člana organizacijskega odbora STEDO in podpredsednika združenja «Bor». Ods. Kalana ki je govoril v imenu vse slovenske mladine, ki se je združila v Spominskem teku. Njegov govor objavljamo v celoti na tretji strani našega lista, kjer tudi objavljamo preostali del kronike spominske svečanosti v Bazovici in drugih krajih.

SARAGAT PRIREDIL SPREJEM DIPLOMATSKEMU ZBORU

Kritične pripombe k poročilu Carlija

RIM, 31. — V zvezi s praznikom republike, ki bo 2. junija, je Saragat priredil sprejem diplomatskemu zboru. Sprejema so se udeležili tudi podpredsednik senata Merzagora, predsednik poslanske zbornice Buciarelli Ducci, predsednik vlade Moro, številni ministri, italijanski veleposlaniki v pokolu, funkcionarji zunanje ministrstva in predstavniki tujega tiska.

Predsednik vlade Moro je sprejel danes pravosodnega ministra Realeja in ministra za industrijo in trgovino Lami Starnuti. Zunanji minister Fanfani obišče 3. in 4. junija Francijo, kjer bo imel razgovore s predsednikom de Gaulleom, predsednikom vlade Pompidoujem in zunanjim ministrom Couve de Murville. V Rim se Fanfani vrne 3. junija.

Med predstavniki zveze industrijev, intervencij, FRASAF ter predstavnikov CGIL, CISL in UIL, je bil danes sestanek, na katerem so razpravljali o spremembi dodeljenega poslovnika, ki je urejal delovanje tovarniških odborov; razprava se bo nadaljevala tudi jutri.

Danes je bil občni zbor državne banke, ki se ga je udeležilo 54 «delničarjev» osrednjega italijanskega emisijskega zavoda z 22.679 deležij njegovega glavnice. Občni zbor je odobril poročilo guvernerja dr. Carlia, bilanco za lansko leto, račun o dohodu in izgubi ter o razdelitvi dobička.

Poročilo guvernerja Carlia je merilo, da upošteva le eno stran italijanskega sistema, namreč delodajalce, in da pogrešno meni, da bomo našli za vse najboljšo rešitev, ki je taka, le če zavre poročilo med. Glasilo PSI «Avanti» pripominja s svoje strani, da tako mehanki podrejanje med potrebami produktivnosti in profita ustvarja vtis, da ta enostranost izhaja iz statičnega gledanja na gospodarski sistem, ki ga bo moralo načrtovanje temeljito spremeniti. Glasilo PSI zaključuje, da sprico takega statičnega izgubi na svoji vrednosti tudi gospodarsko načrtovanje, ki ga Carlis sicer sprejema, vendar pa je najbolj značilna vsebina tega načrta žrtvovana v korist tradicionalnega gledanja, ker se to statično postavlja izven politike načrtovanja, če ne računamo, da ji v bistvu celo nasprotuje.

V razgovoru s novinarji na Montecitorio pa je Lombardi dal izjavo o poročilu Carlia, v kateri je dejal med drugim, da je to poročilo zanimivo iz dveh razlogov: prvi je v tem, da je Carlis kritično ocenil kreditno politiko, ki jo je vlada vodila, da bi odpravila deficit plačilne bilance; drugi razlog pa je v priznanju, da so se z likvidnostjo bančnega sistema okoristila predvsem velika podjetja. Iz te analize izhaja, po mnenju Lombardija, nezmožnost italijanskega bančnega sistema, da opravi racionalno selekcijsko kreditno; iz tega pa spet izhaja naloga, da se vprašamo, kako bo ta sistem kos nalogam, pred katerimi nas po postavitvi gospodarskega načrtovanja, tudi Lombardi poudarja, stoji. Tudi Lombardi namreč priznava, da je stranska politika dohodkov in da se ne spušča v analizo volumena in sektorske porazdelitve profita.

Jutri se sestane komisija PSI, ki bo izdelala tezo za 36. kongres stranke; to je sporočilo namreč tajnika PSI Brodolini v razgovoru z novinarji. Komisija šteje 40 članov, od teh so nekateri člani vodstva, drugi pa člani centralnega odbora stranke.

Erhard v ZDA

NEW YORK, 31. — Zahodno-nemški kancler Erhard je prispel danes v New York. V ZDA bo ostal tri dni. Uradno se poudarja, da je njegovo potovanje zasebno, ker mu bodo na novoizvoljeni uni-verziteti podelili častni doktorat. Praktično pa se bo njegov obisk spremenil v političen obisk. Erhard bo namreč odšel tudi v Washington, kjer bo imel razgovore s predsednikom Johnsonom in z zunanjim ministrom Ruskom. Namreč ga tudi zunanji minister Schröder. Ob prihodu v New York je Erhard izjavil, da se bo v Washingtonu razgovarjal predvsem o Nemčiji in o zahodnoevropski enotnosti. Govorili bodo tudi o smiselnih ukrepih za prihodnost atlantskega zavezništva.

Bruno Marek dunajski župan

DUNAJ, 31. — Dunajska sekcija avstrijske socialistične stranke je soglasno izvolila ravnanjela dunajskega velesejma Bruna Mareka za novega dunajskega župana kot naslednika Jonasa, ki je bil izvoljen za predsednika republike.

Hud poraz sajgonske vojske po dvodnevni srditi bitki

Na obeh straneh so velike izgube - Sajgonci so izgubili 600-700 mož - Walkerjevo svarilo ZDA - Japonsko posredovanje

SAJGON, 31. — Včeraj so enote južnovietnamskega osvobodilnega gibanja nadaljevale napade na mostove na severu Južnega Vietnam. Včeraj so te enote napadle dva važna mostova južno od Dananga. Zadnje dni so enote osvobodilnega gibanja zelo aktivne. Pod zaščito oblakov in dežja so osredotočile napade na prometne točke.

Včeraj jutraj pa so enote osvobodilnega gibanja začele močno ofenzivo proti sajgonski vojski. Napadajo so začele razne sajgonske postojanke na področju Quang Ngai, približno 560 kilometrov severno od Sajgona. Uspelo jim je obkoliti tri sajgonske bataljone, ki so jih močno prizadejali. Bitka je trajala včeraj in danes ves dan. Po prvih računih vojskih oblasti znašajo izgube sajgonskih čet od 600 do 700 mož med mrtvimi, ranjenimi in pogrešanimi. Velike izgube so bile tudi na drugi strani. Govorijo se o 300 mrtvih.

Helikopteri so neprestano prevajali z bojišča mrtve in ranjene. Na 13. junija vrnili v Vzh. Nemčiji. Bitka je prenehala danes v popoldanskem času, ko je sajgonskim četam uspelo umakniti se. V Sajgonu zatrjujejo, da ni šlo za ofenzivno osvobodilno vojsko, temveč za evakuacijsko operacijo, ki se je nesrečno zaključila.

V Hanoju je južnovietnamska osvobodilna fronta objavila sporočilo, v katerem je rečeno, da je o-

Taylor je že tretjič odločil svoj odhod v Washington. To pot je odhod odločil za nedoloten čas.

Bivši britanski laburistični zunanji minister Gordon Walker objavil članek v dnevniku «The Scotsman» in piše, da bi ZDA napravile zelo veliko napako, če bi raztegnile letalske napade na Hanoj ali na industrijske centre Severnega Vietnam. Bivši minister dodaja, da v spopadu, kakršnega je v Vietnamu, ene more biti ne zmage ne poraza; naj bi je treba kompromisno rešitev. Sedaj je večja nevarnost kakor pred nekaj meseci, da bi bile vselej vmešane v neposredno spopad. Minister pripominja, da ne more biti nobenega takega ameriškega interesa v Vietnamu, ki bi opravičil tveganje velikega spopada s Kitajsko ali Sovjetsko zvezo, in v tem primeru bi se svetovna javnost prav gotovo postavila proti ZDA.

Japonski ministrski predsednik Sato je danes izjavil v parlamentu, da je vlada že začela posvetovanja s Francijo in Sovjetsko zvezo, kakor naj bi dosegli, da bi Severni Vietnam sprejel udeležbo pri razgovorih za mirno rešitev vietnamskega spopada.

S spominsko palico so mladi tekači ponesli v številne slovenske vase duha idealov, za katere so skozi 45 let žrtvovali svoje moči in

NA VABILO PREZIDIJA VRHOVNEGA SOVJETA

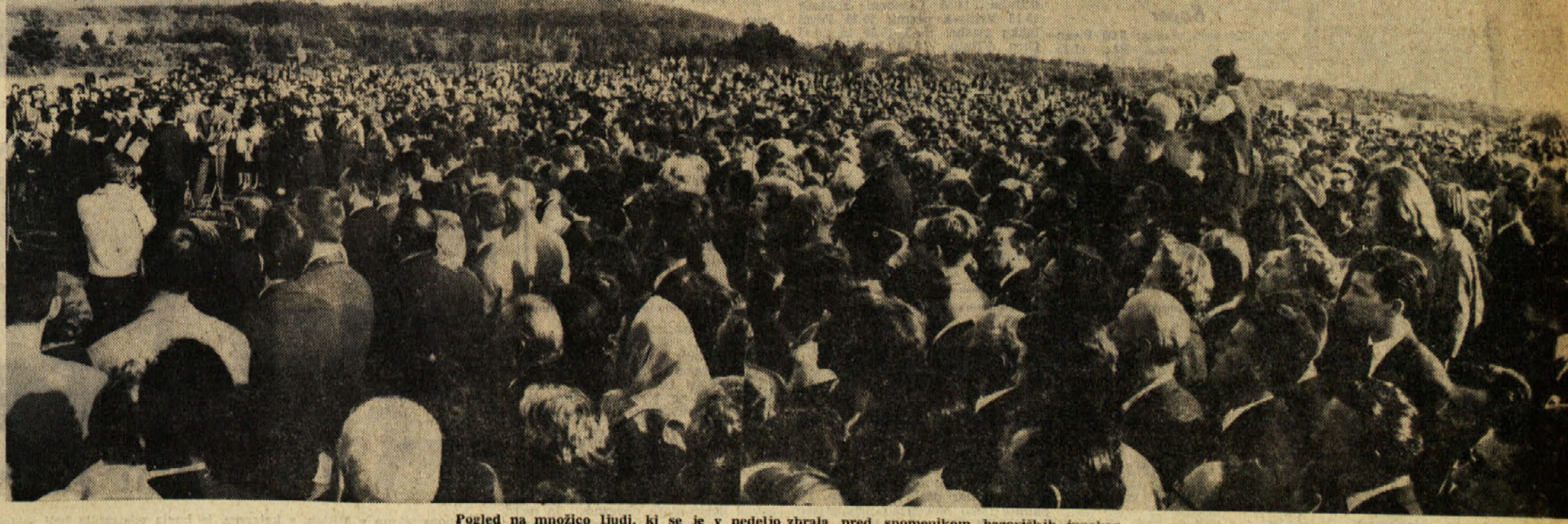
Tito obišče ZSSR v drugi polovici junija

Jutri odpotuje v ČSSR in Vzhodno Nemčijo

BEOGRAD, 31. — Predsednik republike maršal Tito bo v drugi polovici junija s soprogo uradno obiskal Sovjetsko zvezo na povabilu predsednika vrhovnega sovjeta CK KPSZ. Kot smo že poročali, bo predsednik Tito s soprogo jutrišnjem odpotoval na obisk na Češkoslovaško in v Demokratično republiko Nemčijo, od koder se bo po končanem obisku v Vzh. Nemčiji, da bi se udeležil 17. t.m. napovedane seje izvršnega komiteja CK ZKJ. Najverjetneje je, da bo predsednik republike že naslednjega dne odpotoval v Sovjetsko zvezo.

Ta obisk je maršal Tito napovedal že med nedavnim obiskom v ZAR, ko je izjavil novinarjem, da bo v kratkem obiskal nekatere socialistične države, da bi z odgovornimi predstavniki teh držav izmenjal poglede o aktualnih mednarodnih vprašanjih in o položaju v mednarodnem delavskem gibanju.

BERLIN, 31. — Od sedmih danes jutraj je odprtih pet prehodov iz zahodnega v vzhodni Berlin. Prihodnji bodo odprti do 13. junija. Zahodni Berlinčani bodo lahko obiskali svoje sorodnike v vzhodnem Berlinu.

Pogled na množico ljudi, ki se je v nedeljo zbrala pred spomenikom bazovskih junakov

Ob soajpetletnici zmagu nad nacizmom in fašizmom se je slovenska mladina združila na skupni proslavi posvečeni velikemu teplenju našega naroda.

Junake, ki so padli za cilje pravice, je družila skupna misel progmati z naše renitje razlase in razploviti slovenskemu narodu možnost za svobodno in demokratično življenje. Istovetnost idealov za katere je bilo žrtvovanih toliko sloveskih življenj, je danes zgnila slovensko mladino s eno samo telo, s čemer skuša mladina dokazati, da je vredna velikih žrtv svojih prednikov.

Ruševine naših kultur in gospodarskih ustanov, požgane domacije, s krogo oblita trupla partizanskih borcev in talcev, teplenje internirancev in ustib, katerih edina heroja je bilo v tem, da so ljubili materino besedo, so in ostajajo temelj, na katerem se slovenska mladina oborojuje zahtili svoje življenje, borilni izov, ki jo lo ab lezavab hrepil, oplajal in brabnih, da zbere potrebno moč za danes preostalega, kar nam pripada.

Krafti pravice, ki jih rabimo samo niso milostni dar, temveč jib je naš narod s svojo krogo se stokrat poplačal.

Belopeška jezera - Bazovica
26-30. maja 1965

Leseno, golo palico, ki je bila izdelana iz borovca, ki so ga mladinci posekali na bazovski gmajni, in ki jo je mladi slikar Klavdij Palčič okrasil z napisom STEDO, bo shranilo športno združenje «Bor». Spominsko listino in trakove, s katerimi je bila palica prvotno okrašena, pa bodo dali v varstvo Narodni in študijski knjižnici

